

Politika otevřeného přístupu a budování repozitáře v AV ČR

KNIHOVNA

AKADEMIE VĚD ČR

Martin Lhoták
Knihovna AV ČR, v. v. i.

4. setkání českých uživatelů systému DSpace
19. 5. 2010, Ostrava

Akademie věd ČR

- 54 veřejných výzkumných pracovišť
- 7 000 zaměstnanců, (> 3 500 VaV)
- > 11 000 článků, zpráv, apod. ročně
- publikuje > 60 titulů časopisů (cca 3000 článků)
- > 100 let historie

Aktivity vedení AV ČR k OA

- Podpis Berlínské Deklarace (jaro 2008)
- Doporučení Vědecké rady AV ČR k formulaci a přijetí politiky otevřeného přístupu (jaro 2009)
- Návrh „Politiky otevřeného přístupu“ na Komisi pro vědecké inf. (jaro 2010)
- Schválení „Politiky otevřeného přístupu“ Akademickou radou AV ČR (podzim 2010)

Politika otevřeného přístupu AV ČR

- Schválena Akademickou radou AV ČR
14.9. 2010
- Knihovna AV ČR je odpovědná za interpretaci a šíření této publikační politiky a za zajištění informační infrastruktury
- Bylo schváleno vytvoření fondu a dotačního systému pro podporu „gold“ open access s alokací 1.000.000 Kč pro rok 2011 – správu a pravidla rozdělování zajistí Ediční rada AV ČR

Politika otevřeného přístupu AV ČR

- ... „Pracoviště AV ČR jsou povinna **vyvinout veškeré úsilí** k tomu, aby mohla AV ČR a Knihovně AV ČR, v. v. i., **poskytnout** publikační výstupy – **zaměstnanecká díla** – vytvořená jejich zaměstnanci a nevýhradní licence k jejich užití, zejména právo na rozmnožování jakýmikoli prostředky a v jakékoli formě a **právo na sdělování díla veřejnosti** v rámci právního řádu České republiky a **s ohledem na případná licenční ujednání s vydavateli.**“ ...

Politika otevřeného přístupu AV ČR

- ... „ Publikační výstupy budou poskytovány **v elektronické formě**. KNAV zajistí jejich **uložení v repozitáři AV ČR a zpřístupnění veřejnosti**, jakmile to bude možné, **s ohledem** na skutečnost, že někteří vydavatelé mohou **na** tato díla uvalit **publikační embargo** (tj. doba, po kterou článek nemůže být zpřístupněn veřejnosti).“ ...

Repozitář ORBi

- **Université de Liège**
Repozitář **ORBi**

<http://orbi.ulg.ac.be/>

Repozitář Akademie věd ČR

- **Pro pořizování** primárních dat i pro jejich **uložení a zpřístupnění** bude využit systém pro evidenci publikační činnosti **ASEP/ARL**
  - Při vložení bibliografického záznamu bude možné uložit plný text
    - aut. preprint, aut. postprint, vyd. postprint
  - Forma zpřístupnění podle identifikace uživatele
    - „open access“
    - „request a copy“

Repozitář Akademie věd ČR

- Relevantní informace pro formu zpřístupnění:
  - **SHERPA / RoMEO**
  - Pořizovatel/schvalovatel záznamu **pověřený ředitelem ústavu** určí formu zpřístupnění
  - **Souhlas spoluautorů** – automatické zaslání mailu po vložení záznamu – 1 měsíc čekání
  - Autor/spoluautor může **kdykoli požádat o znepřístupnění** plných textů

Repozitář Akademie věd ČR

- Formy zpřístupnění:
  - **Všechny** plné texty včetně postprintů budou přístupné **pracovníkům** příslušného **ústavu**
  - **Otevřený přístup** pouze se **schválením pověřených pracovníků** ústavu + souhlas spoluautorů a pověřených pracovníků ze spolupracujících ústavů – **možnost časového embarga**
  - U dokumentů, které nejsou přístupné formou OA, bude volba „**request a copy**“ k vyžádání textu **mailem přímo od autorů**

Repozitář Akademie věd ČR

- Typy dokumentů:
  - Primární jsou **odborné články**
  - Možnost přiložit elektronický dokument bude u všech druhů výsledků podporovaných stávajícím bibliografickým systémem ASEP
    - V současné době 25 druhů výsledků
    - Přiložení několika el. dokumentů s různou formou přístupu k jednomu bibl. záznamu
    - Velikost souborů nebude příliš omezena – možnost vkládání audio/video

Repozitář Akademie věd ČR

- Právní příprava:
  - **Licenční smlouva mezi KNAV a ústavy**, která bude uzavírána při každém vložení nového textu
  - Formulace žádosti o **souhlas od spoluautorů**
  - Vzorové **dopisy vydavatelům**, kteří nejsou v SHERPA/RoMEO
  - Vzor pro **pověření pracovníků ústavu k nakládání se zaměstnaneckými díly** jménem a na účet ústavu

Repozitář Akademie věd ČR

- Shrnutí přípravných prací
  - osvěta, popis výhod, kladné příklady
  - vytvoření pravidel – manuálu
  - právní zajištění
  - technické zajištění vstupu dat
  - technické zajištění prezentace a archivace
  - spolupráce se zahraničními projekty
- Předpokládané ostré spuštění 2. pol. 2011

OA a Institucionální repozitář

- **Přínosy**
  - **Vyšší viditelnost výsledků**
  - **Snadná vyhledatelnost**
  - **Okamžitá dostupnost plných textů**
  - **Zvýšení citovanosti**
  - **Archivace publikační činnosti**
  - **Statistiky využití**
  - **Využití při hodnocení VaV**

Děkuji!

Martin Lhoták

Lhotak@knav.cz

<http://www.knav.cz>

KNIHOVNA

AKADEMIE VĚD ČR